

วิทยานิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของญาติผู้ตายในกระบวนการชันสูตรพลิกศพ
คำสำคัญ	สิทธิของญาติผู้ตาย / กระบวนการชันสูตรพลิกศพ
นักศึกษา	จิราพร ยาวีริง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ศิวพร เสาวคนธ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการทางกฎหมายของการสอบสวน ชันสูตรพลิกศพ พยานหลักฐาน และการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในคดีอาญา โดยศึกษาถึงสิทธิของญาติผู้ตายในกระบวนการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมายต่างประเทศเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย เพื่อวิเคราะห์และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของญาติในกระบวนการชันสูตรพลิกศพ

ผลการศึกษาพบว่าในขั้นตอนการตรวจศพ เมื่อมีการตายโดยผิดธรรมชาติเกิดขึ้นให้พนักงานสอบสวนแจ้งแก่ญาติของผู้ตายทราบถึงการตายของผู้ตายและจะมีการชันสูตรพลิกศพ หากญาติผู้ตายไม่สามารถเข้าร่วมการตรวจศพได้ พนักงานสอบสวนและแพทย์สามารถทำการชันสูตรพลิกศพได้เองโดยปราศจากการตรวจสอบจากญาติผู้ตาย ทำให้ญาติของผู้ตายเกิดความสงสัยในสาเหตุการตายเพราะไม่มีกฎหมายกำหนดสิทธิอย่างอื่นแก่ญาติเพื่อคลายความสงสัยดังกล่าว และในขั้นตอนการผ่าศพกำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพหรือพนักงานสอบสวน มีอำนาจในการสั่งให้ผ่าศพหรือสั่งไม่ให้ผ่าศพแต่เพียงผู้เดียว หากเห็นควรไม่จัดให้มีการผ่าศพ แต่ญาติของผู้ตายที่ยังคงตั้งใจสงสัยในสาเหตุและพฤติการณ์การตายและประสงค์จะให้มีการผ่าศพ ก็มีอำนาจกระทำการใดก็ได้เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจเช่นนั้น รวมถึงในกรณีความตายที่มีได้เกิดจากการกระทำทางอาญา ญาติของผู้ตายจะทราบผลการชันสูตรพลิกศพต่อเมื่อพนักงานสอบสวนทำสำนวนการชันสูตรพลิกศพเสร็จสิ้นและผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุติคดี หากญาติของผู้ตายไม่พึงพอใจในผลการชันสูตรดังกล่าวก็ไม่มีสิทธิโต้แย้งคัดค้านในสาเหตุและพฤติการณ์การ

ตายในกระบวนการใดได้ ดังนั้นจะเห็นว่ากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของญาติผู้ตายในกระบวนการชันสูตรพลิกศพมีข้อขัดข้องอยู่หลายประการจึงต้องศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะ จากการศึกษาเห็นควรให้เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องสิทธิของญาติผู้ตายในกระบวนการชันสูตรพลิกศพ อันได้แก่ การให้ญาติของผู้ตายมีสิทธิแต่งตั้งแพทย์เข้าร่วมตรวจศพแทนตน และในขั้นตอนการผ่าศพ หากเจ้าพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพมีคำสั่งไม่ให้มีการผ่าศพ ให้ญาติของผู้ตายมีสิทธิร้องขอให้ทำการผ่าศพ รวมทั้งในกรณีความตายที่มีได้เกิดจากการกระทำทางอาญา ให้แจ้งผลการชันสูตรพลิกศพแก่ญาติของผู้ตายทราบ และหากไม่พึงพอใจผลการชันสูตรพลิกศพ มีสิทธิร้องขอต่อศาลเพื่อทำการผ่าศพในส่วนให้ทราบถึงสาเหตุและพฤติการณ์การตายที่แท้จริงได้ เพื่อให้ญาติของผู้ตายมีสิทธิในกระบวนการชันสูตรพลิกศพมากขึ้นอันก่อให้เกิดความพึงพอใจและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

THESIS TITLE	LEGAL PROBLEMS REGARDING THE RIGHTS OF DECEASED'S RELATIVE IN THE POSTMORTEM EXAMINATION PROCESS
KEYWORDS	RIGHTS OF DECEASED'S RELATIVES / POSTMORTEM EXAMINATION PROCESS
STUDENT	JIRAPORN YAWIROENG
THESIS ADVISOR	DR.SIWAPORN SAOWAKON
LEVEL OF STUDY	MASTER OF LAWS CRIMINAL LAW AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION
FACULTY	SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY
YEAR	2020

ABSTRACT

The objective of the Research is study the concepts, theories and legal principles of investigation, postmortem examination, evidence and protection of the rights of victims in criminal cases by studying the rights of the deceased's relatives in the postmortem examination process according to foreign law in the comparison with Thai law, in order to analyze and find solutions for the legal problems regarding the rights of relatives in the postmortem examination process.

The results of the study find that during the body examination process, when an unnatural death occurs, the inquiry official shall inform the relatives of the deceased about the death of the deceased and postmortem examination will be conducted. If the relatives are not able to attend the postmortem examination, the inquiry official and doctor can perform the postmortem examination on their own without any inspection from the relatives, causing the relatives of the deceased to suspect the cause of death because there is no law providing other rights to relatives to relieve the suspicion. The coroner or the inquiry official have the sole power to order that the postmortem examination shall be conducted or not. If they have a decision that it should not be conducted, the relatives of the deceased who are still suspicious of the cause and circumstances of the death and

wish to have the postmortem examination conducted cannot do anything because there is no law authorizing them to make any action on this matter. In addition, in the event of death not caused by a criminal act, the deceased's relatives will only know the postmortem examination results when the inquiry official complete the postmortem examination and the governor orders that the case is final. If the relatives of the deceased are not satisfied with the result of the postmortem examination, they have no right to dispute the cause and circumstances of the death. Therefore, it can be seen that the law regarding the rights of the deceased's relatives in the postmortem examination process has many problems. Therefore, it is necessary to study to find solutions and improve this issue accordingly.

The study suggests that the rights of the deceased's relatives in the postmortem examination process should be added to Criminal Procedure Code, including the relatives of the deceased should have the right to appoint a doctor to attend the postmortem examination on their behalf and during the postmortem examination process. If the autopsy official has ordered that postmortem examination should not be conducted, the relatives of the deceased have the right to request the postmortem examination and in the event of death not caused by a criminal act, the postmortem examination results shall be notified to the relatives of the deceased and if the results are dissatisfied, the relatives should have the right to request the court to conduct an investigation to determine the true cause and circumstance of death so that the relatives of the deceased have more rights to the post-mortem examination, which results in greater satisfaction and it is fair to all parties in the criminal justice process.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิตฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านดร.คิวงพร เสาวคนธ์ เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความเมตตาและกรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้สละเวลาอันมีค่าตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียบเรียงจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ท่านพลตำรวจตรี ดร.คมสัน สุขมาก ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านดร.เอกพงษ์ สารน้อย ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง รวมถึงเจ้าของผลงานเขียนในหนังสือ วารสาร บทความ ตลอดจนได้อ้างอิงผลงานทางวิชาการซึ่งเป็นประโยชน์ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้หากวิทยานิพนธ์เล่มนี้มีคุณค่าและประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดนี้เป็นกตเวทิตูแก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาอันเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตให้แก่ผู้เขียน และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับความผิดพลาดทั้งหมดไว้แต่เพียงผู้เดียว

จิราพร ยาวีเรียง
มหาวิทยาลัยศรีปทุม